

Pedagogisch beleidsplan

mei 2018

versie 1.1

Inhoud

Voorwoord	4
Missie	5
Visie	5
Het belang van bewegingsactiviteiten	5
Om leren gaan met risico's	5
Het belang van spelactiviteiten.....	6
Gezonde leefstijl	7
De ontwikkeling van kinderen.....	7
Motorische ontwikkeling.....	7
Sociaal-emotionele ontwikkeling.....	7
Cognitieve ontwikkeling.....	8
Taalontwikkeling	8
De pedagogische doelstelling	9
Het bieden van een gevoel van veiligheid aan het kind.....	9
Gevoel van welbevinden.....	9
Bijdrage omgeving BSO aan welbevinden	10
Kenmerken van de pedagogisch medewerkers: gevoel van veiligheid bieden. 18	
Het bevorderen van persoonlijke competentie	20
Het uitdagen van kinderen t.b.v. de ontwikkeling van verschillende competenties.....	20
<i>Bieden van uitdaging</i>	20
Observeren en signaleren	21
Het bevorderen van sociale competentie	22
Vriendschappen.....	22
Met vriendjes mee naar school.....	23
Vriendjes van buiten mee naar de BSO	23
Kinderparticipatie	23
Ontluikende seksualiteit, intiem gedrag, verliefdheden	23
Bijdrage aan socialisatie van het kind; aanbieden van regels, waarden en normen	23
Normen & waarden en regels aanleren	23
Goede voorbeeld geven door groepsleiding	24
Gelijkwaardigheid en respect	24
Kinderen leren normen en waarden door een goed voorbeeld en van elkaar ..	24

Belonen van gewenst gedrag en complimenten geven	24
Straffen	25
Regels op de BSO	25
Regels communicatie en media op de SportBSO.....	26
Communicatie ouder(s)/afstemming wensen ouder/verzorger	26
Dagelijkse communicatie	26
Oudergesprekken	27
Ouderavond	27
Oudervertegenwoordiging	27
Overdracht tussen BSO en basisonderwijs.....	27
Klachtenreglement	27
Geschillencommissie Kinderopvang.	28
Bijlage 1	29
Motorische ontwikkeling van kleuter tot schoolkind	29
JE KLEUTER VAN 4 JAAR KAN:	29
JE KLEUTER VAN 5 JAAR KAN:	29
JE KIND VAN 6 JAAR KAN:	29
JE KIND VAN 7 EN 8 JAAR KAN:	30
JE KIND VAN 9 EN 10 JAAR KAN:	30
JE KIND VAN 11 EN 12 JAAR KAN:	30
Bijlage 2 (Voedingsbeleid)	31
Bijlage 3 (dagritme)	32

Voorwoord

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van sportBSO SPRING! Deze buitenschoolse opvang is een onderdeel van onze kinderopvangorganisatie SKE SPRENG! Naast de sportBSO, hebben wij ook een kinderdagverblijf, een peuteropvanggroep en een BSO. Dit allemaal in nauwe samenwerking met de basisscholen de Triangel en de Enk. Beide scholen vallen onder het bestuur VPCO Eerbeek en met één aansturing voor beide organisaties kunnen wij een passend dag arrangement bieden voor uw kind! Daarbij vinden wij de doorgaande lijn van opvang naar school en van school naar opvang belangrijk met daarbij zoveel mogelijk vertrouwde gezichten voor de kinderen door de dag heen!

De naam van onze organisatie komt enerzijds voort uit het verleden toen de school nog SPRENG heette. Daarnaast hebben de sprengen in Eerbeek en omstreken een belangrijke betekenis. Een sprengbeek is een gegraven beek en deze werden met name gebruikt voor de aandrijving van [watermolens](#), voor het maken van [papier](#). Door de gegraven beek krijgt grondwater de kans om boven te komen. Een mooie metafoor voor onze organisatie. Wij graven de beek (bieden kinderen veiligheid, geven ze aandacht en tools), en het grondwater borrelt omhoog (de kinderen ontplooiën zichzelf).

Dit pedagogisch beleidsplan geeft weer hoe de opvang bij onze sportBSO wordt verzorgd en waarom wij dit zo aanpakken. Het geeft u inzicht in en duidelijkheid over onze werkwijze. In de kaders wordt een globale vertaling naar de praktijk gemaakt.

Het pedagogisch beleidsplan geeft richting en houvast aan de groepsleiding bij hun omgang met de kinderen tijdens het overnemen van de opvoeding en de begeleiding van uw kind(-eren). Het volgen van een pedagogisch beleidsplan betekent een bijdrage aan het aspect veiligheid voor de kinderen, omdat het duidelijkheid en structuur biedt.

Voor u als ouder draagt het pedagogisch beleidsplan bij aan de communicatie tussen u en de BSO-groepsleiding waar uw kind naartoe gaat. Zo bevorderen wij de afstemming in de opvoeding en de begeleiding van de kinderen in de thuis- en opvangsituatie zoveel mogelijk.

Wij stellen hoge eisen aan onszelf m.b.t. de kwaliteit van de zorg en stellen uw kind daarin centraal. Uw kind is het kostbaarste bezit en is onze zorg daarom meer dan waard!

Waar wordt gesproken over pedagogisch medewerker, kan dit mannelijk of vrouwelijk zijn.

Missie

“Een bewegend kind heeft plezier en bouwt aan zijn/haar toekomst!”

Onze organisatie is er van overtuigd dat “bewegen” door jongeren belangrijk is voor de ontwikkeling in de breedste zin van het woord. Het bewegende kind ontwikkelt zich niet alleen motorisch, maar ook op sociaal-emotioneel gebied. Daarnaast is wetenschappelijk aangetoond dat sport en bewegen heel duidelijk positieve effecten op de hersenstructuur en executieve hersenfuncties heeft die voor het leren allebei van belang zijn¹. En misschien nog wel het allerbelangrijkste argument voor het kind; het beleeft veel plezier aan bewegen!

Visie

Op onze sportBSO zetten we het bewegende kind centraal, waarbij we hen via sport en spel stimuleren om interacties met elkaar aan te gaan.

Het belang van bewegingsactiviteiten

Bewegingsactiviteiten hebben invloed op de hersenstructuur en een aantal executieve functies, zoals het snel kunnen wisselen van taken, beslissingen nemen en prioriteiten stellen aan taken. Het zorgt o.a. voor:

- een verbeterde doorbloeding van de hersenen
- verhoogde aanmaak van zenuwcellen
- toename van de verbinding tussen zenuwcellen
- verhoging van het aantal hersenstofjes zoals dopamine en adrenaline
- verlaging van de testosteronspiegel

Door uit school lekker te bewegen, kan het kind (opgekropte) energie kwijt, hierdoor daalt de testosteronspiegel en is het kind beter in staat om te leren tijdens de ervaringen die het op doet gedurende de middag.

Om leren gaan met risico's

Wij vinden het belangrijk dat kinderen leren wat risico's zijn en hoe zij zich kunnen gedragen om hier veilig mee om te gaan. Bij het bieden van veiligheid spelen drie factoren een rol; de omgeving, het kind en de pedagogisch medewerker/ouder/verzorger. Door te ontdekken, grenzen te verkennen en uit proberen loopt het kind soms een “risico”. Een te grote nadruk hierop beperkt echter de mogelijkheid om te spelen en te leren.

---

¹ “Effecten van sport en beweging op de basisschool”, Mulier instituut, november 2014

Onze pedagogisch medewerkers hanteren de volgende normen voor het bewaken en bepalen van de grenzen;

- Ze geven het goede voorbeeld en houden toezicht
- De grenzen en regels worden helder gecommuniceerd in positieve bewoordingen. Wat wordt er wel van het kind verwacht
- Ze geven het kind ruimte om te leren door ervaringen op te doen en een complimentje te geven als hij/zij het goed doet
- Ze houden rekening met de ontwikkelingskenmerken van het kind
- Ze kijken naar het individuele kind wat het wel/niet kan
- Ze zorgen dat het kind zelfvertrouwen kan ontwikkelen; zelfvertrouwen is de basis voor veilig gedrag²

Het belang van spelactiviteiten

Spel zorgt voor een basis van zelfvertrouwen, dit heb je nodig om jezelf te kunnen ontwikkelen. Door aan spelactiviteiten deel te nemen leer je de ander kennen, je leert samen te werken, te delen en wederkerigheid te ervaren. Je leert je verplaatsen in de ander, vriendschappen te sluiten en een gevoel van samenzijn op te bouwen. Voorwaarden op tot spel te komen:

- Een omgeving waar het kind zich veilig voelt
- Het kind zit lekker in zijn vel
- Er is binnen de afgesproken kaders ruimte en vrijheid om te doen wat je wilt.
- Er is een aanbod aan spelmaterialen en materialen waar kinderen spel mee kunnen creëren (denk aan dozen, lakens, blokken, etc.)

Er zijn verschillende soorten spel;

- Bewegingsspellen (zowel vrij spelen buiten en binnen als gecoördineerde bewegingsspellen in de sporthal of buiten)
- Constructiespel, dat een combinatie van denken en handelen vraagt en wat ook kan leiden tot rollenspel (Lego, Kapla, etc)
- Rollenspel
- Regelspel (sportspellen, gezelschapsspellen)

Naast het beweegaanbod op de sportBSO bieden wij de kinderen op de groep ook een breed aanbod aan spelmogelijkheden waar zij zelf uit kunnen kiezen. Zij kunnen samen of alleen spelen. Er is ruimte in de groepsruimte voor het kind om zich even terug te trekken al dan niet met een boekje. De pedagogisch medewerkers hebben de taak om de spelbetrokkenheid van kinderen in de gaten te houden en middels interactie, het spel van de kinderen te begeleiden als dit nodig is. Hierbij kan de pedagogisch medewerker spelsuggesties doen, maar beslist het kind zelf of het hierop ingaat.

² "Een gezonde Start; scholing over gezond opvoeden in de kinderopvang"

Gezonde leefstijl

Naast bovengenoemde zaken vinden we het als organisatie ook belangrijk om een rol te kunnen spelen bij de gezonde leefstijl van de kinderen. Bewegen en gezonde voeding zijn daar belangrijke factoren in. Voor ons actuele voedingsbeleid verwijzen wij naar bijlage 2.

De ontwikkeling van kinderen

Motorische ontwikkeling

De motorische ontwikkeling wordt vaak onderverdeeld in grove of grote motoriek en fijne of kleine motoriek. Bewegingen als lopen, zwemmen en een bal schieten vallen onder de grove motoriek. Bewegingen waar vaak meer aandacht of concentratie voor nodig zijn, zoals knippen, schrijven of een speld oppakken, zijn onder fijne motoriek te scharen.

De grove en fijne motoriek zijn nauw met elkaar verbonden. Kinderen moeten vaak bepaalde basisvoorwaarden binnen de grove motoriek beheersen, voordat zij toe zijn aan bepaalde taken binnen de fijne motoriek (bijvoorbeeld schrijven). Beheersing van het evenwicht is bijvoorbeeld een voorwaarde om netjes te kunnen schrijven.

Bij jonge kinderen speelt de motoriek een belangrijke rol in de ontwikkeling. Op veel gebieden van de ontwikkeling heeft het kind motorische vaardigheden nodig. Bij het ontdekken van de wereld is het noodzakelijk dat je kunt bewegen. Bij het onderzoeken van de wereld moeten kinderen dingen kunnen pakken en vasthouden. Kinderen zijn nieuwsgierig en willen tijdens deze zoektocht dingen betasten en verplaatsen. Het spreekt voor zich dat voor al deze handelingen motorische vaardigheden noodzakelijk zijn, maar ook de ontwikkeling van spraak en het uiten van emoties vraagt om motorische vaardigheden. De motorische ontwikkeling is dan ook nauw verbonden met de andere ontwikkelingsgebieden. Kortom, problemen in de motorische ontwikkeling kunnen een grote invloed kunnen hebben op de gehele ontwikkeling van een kind. Voor een overzicht van de motorische ontwikkeling verwijzen we naar bijlage 1.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

Door het omgaan met leeftijdsgenootjes op de sportBSO leert het kind de uitwerking van zijn/haar gedrag op anderen kennen. Hierdoor krijgt het kind inzicht in zijn eigen gevoelens en emoties en leert dat er verschillende reactie mogelijkheden zijn. Daarnaast leert het kind de betekenis van delen, troosten, helpen, samen werken, rekening houden met anderen en omgaan met conflicten. De pedagogisch medewerkers scheppen de voorwaarden voor kinderen om met elkaar te kunnen spelen en sporten. Wij vinden het belangrijk dat kinderen bij ons de ruimte krijgen om

sociaal gedrag te oefenen en zien het als een uitdaging om kinderen hierin te begeleiden. Ook als het leren omgaan met anderen niet altijd even makkelijk gaat en vanzelfsprekend is (bijvoorbeeld kinderen met een stoornis in het autistisch spectrum). Het waarnemen en het serieus nemen van gevoelens van de kinderen is belangrijk. Soms is het nodig dat een pedagogisch medewerker bepaald gedrag aanmoedigt of juist verbiedt, hierbij rekening houdend met de gevoelens van de kinderen.

Cognitieve ontwikkeling

Kinderen leren spelenderwijs. Door een rijk sport en spel aanbod kunnen kinderen oefenen met nieuwe situaties waardoor ze hun kennis vergroten en oplossingen moeten bedenken voor problemen waar zij tegenaan lopen.

Taalontwikkeling

De pedagogisch medewerker is een belangrijke communicatiepartner voor het kind. Door gezamenlijk met een begeleider te kijken en te luisteren naar wat zich in de omgeving afspeelt, hebben kinderen het gevoel dat ze deel zijn van een interactie. Door samen activiteiten te doen en de eigen handelingen of die van het kind te verwoorden krijgen kinderen de kans om hun woordenschat en grammatica uit te breiden. Kinderen horen de woorden en zinsconstructies die passen bij de context waarin ze zich bevinden en kunnen op die manier een relatie leggen tussen taal en de werkelijkheid om hen heen. Door taalrijke (spel)situaties te creëren bieden pedagogisch medewerkers een omgeving waarin kinderen gestimuleerd worden veel taal te gebruiken in de interactie.

De pedagogische doelstelling

De pedagogische doelstelling van SportBSO SPRING! is het bieden van buitenschoolse opvang aan kinderen van 4 tot 12 jaar, in reguliere schoolweken en vakantieperiodes. Dit gebeurt in een veilige omgeving met een opvoedingsklimaat dat het kind bescherming en uitdaging biedt. Hierin kan het individuele kind met zijn eigenheden in de ontwikkeling van zijn persoonlijke en sociale vaardigheden (competenties) volledig tot ontplooiing komen.

De vier pedagogische basisdoelen geformuleerd door M.Rixsen-Walraven liggen aan de basis van de pedagogische doelstelling, namelijk:

- Het bieden van een gevoel van veiligheid aan het kind (zowel emotioneel als fysiek);
- Het bevorderen van persoonlijke competentie;
- Het bevorderen van sociale competentie;
- Het bijdragen aan socialisatie van het kind: aanbieden van regels, normen en waarden.

Deze vier basisdoelen worden in dit beleidsplan verder uitgewerkt.

Als basis van deze doelstelling hanteren wij de volgende pedagogische uitgangspunten:

- Respect voor de individuele ontwikkeling van ieder kind;
- Afstemming op de wensen van en samenspraak met de ouder(s) om met hen een goede samenwerkingsrelatie op te kunnen bouwen;
- De opvang in een groep heeft een toegevoegde waarde voor de individuele ontwikkeling van kinderen;
- De pedagogisch medewerker heeft een voorbeeldfunctie en een actieve rol in het overdragen van maatschappelijke normen en waarden aan kinderen.

Onze visie bij het overnemen van de zorg, de opvoeding en begeleiding van uw kind wordt gevormd door de pedagogische doelstelling gebaseerd op de uitgangspunten.

Het bieden van een gevoel van veiligheid aan het kind

Het bieden van veiligheid is van primair belang omdat het bijdraagt aan het gevoel van welbevinden van de kinderen. Om de andere drie basisdoelen te kunnen realiseren, is het bieden van een veilig klimaat een eerste vereiste. Immers, een kind dat zich niet veilig voelt, zal weinig interesse tonen in zijn omgeving, niet geconcentreerd kunnen spelen en niet ontspannen om kunnen gaan met andere kinderen. Door het bieden van een veilig klimaat op de opvang, kan het kind profiteren van de mogelijkheden die zijn omgeving hem bieden.

Gevoel van welbevinden

Welbevinden kan worden omschreven als een algemene positieve toestand waarin een kind verkeert. Alledaagse uitdrukkingen als 'lekker in je vel zitten', 'het naar je zin hebben' benaderen het begrip eigenlijk het allerbeste.

De groepsleiding bewaakt het welbevinden van de kinderen en streeft ernaar dat alle kinderen zich op de positieve 'pool' bevinden van eigenschappen van welbevinden.

Bijdrage omgeving BSO aan welbevinden

Ongetwijfeld bepaalt bij ieder kind het gezin waarin het opgroeit in de belangrijkste mate of het zich prettig voelt of niet. Op een gegeven moment gaat het kind naar de opvang. De BSO is een omgeving waarin het kind regelmatig verblijft en kan dus een belangrijke bijdrage leveren aan zijn welbevinden.

In de BSO als 'omgeving' van het kind zijn vier terreinen te onderscheiden:

- De omgeving in het algemeen;
- De opvang;
- De groepsleiding;
- De andere kinderen.

De manier waarop deze vier terreinen zijn ingericht, geeft een belangrijke bijdrage aan hoe het kind zich voelt.

Omgeving in het algemeen en inrichting pedagogisch klimaat

In welk soort omgeving kunnen kinderen zich prettig en veilig voelen en zich naar hun eigen mogelijkheden ontwikkelen? Wij streven naar een omgeving die tegemoetkomt aan de basisbehoeften van een kind. Deze zijn:

- Lichamelijke behoeften;
- Behoeftte aan affectie en geborgenheid;
- Behoeftte aan veiligheid, duidelijkheid en continuïteit;
- Behoeftte aan erkenning en waardering;
- Behoeftte aan ontwikkeling en competentie;
- Behoeftte om een goed mens te zijn.

Lichamelijke behoeften:

De lichamelijke behoeften van een kind in de basisschoolleeftijd dat naar de BSO gaat, liggen op het terrein van voeding, lichaamstemperatuur en beweging. In de bijlage 3 vindt u het dagritme van de BSO

Slapen is een andere belangrijke behoefte, maar het komt in de regel niet voor dat een kind tijdens de BSO nog behoefte heeft aan slapen in de middag. Ook gaan wij ervan uit dat uw kind zindelijk is.

Behoeftte aan affectie en geborgenheid:

Kinderen hebben behoefte aan lichamelijke aanraking en liefdevolle benadering en willen ook zelf genegenheid kunnen geven. Om aan deze behoeften tegemoet te komen, benadert onze groepsleiding de kinderen positief en sensitief en met warmte. Zij weet een gezellige en positieve groepsfeer neer te zetten.

Behoeftte aan veiligheid, duidelijk en continuïteit

Kinderen hebben behoefte aan een min of meer voorspelbare omgeving en een herkenbare structuur van de dag. Deze behoefte vraagt om een stabiele personele

bezetting en kind-bezetting. Wij streven naar zo min mogelijk wisseling van leidsters en kinderen. Zo kan uw kind zich hechten en steun vinden bij vertrouwde personen. Ook de dagindeling en terugkerende rituelen dragen bij aan de vervulling van deze behoefte.

Behoeftte aan erkenning en waardering:

Kinderen ontwikkelen het gevoel dat ze individueel waardevol zijn door de positieve reactie en bevestiging van anderen op hun gedrag. Zo ontwikkelen ze een positief zelfbeeld. Om in deze behoefte te voorzien, heeft de pedagogisch medewerker oog voor de positieve kanten en gedragingen van ieder kind. Zij zal haar waardering daarvoor aan het kind laten blijken.

Behoeftte aan ontwikkeling en competentie:

Alle kinderen hebben behoefte om zich te ontwikkelen, nieuwe dingen te leren beheersen en zichzelf als kundig (competent) te ervaren. Daarom zoeken ze naar nieuwe uitdagingen. pedagogisch medewerker zal elk kind uitdagen om iets nieuws te proberen, zonder het te overvragen. Zij reageert op de nieuwsgierigheid van een kind door het aan te moedigen. De pedagogisch medewerker zal voldoende variatie aanbrengen in de inrichting van de ruimte en het aanbod van sport/spelactiviteiten.

Behoeftte om een goed mens te zijn:

Kinderen willen graag voldoen aan de verwachtingen, normen en regels die gesteld worden in de omgeving waarin zij verblijven. Dus duidelijke regels die reëel zijn voor de ontwikkelingsleeftijd, bieden voorwaarden aan deze behoefte. De pedagogisch medewerker leeft zich in ieder kind in. Zij heeft een voorbeeldfunctie en laat het kind ervaren dat hij bijvoorbeeld iets liefs, solidairs of eerlijks heeft gedaan. Een kind heeft bijvoorbeeld een ander kind geholpen, getroost of heeft goed kunnen delen. De vierde pedagogische doelstelling draagt bij aan deze behoefte: de socialisatie van het kind. De pedagogisch medewerker helpt het kind in de socialisatie een goed mens te zijn.

De fysieke kenmerken van onze locatie voor Buitenschoolse Opvang

Onze SportBSO is gevestigd in Christelijke basisschool de Enk, van de Vereniging voor protestants christelijk onderwijs te Eerbeek (VPCO-Eerbeek).

De BSO maakt gebruik van diverse plekken in de school. De basisgroep is gevestigd in een apart lokaal met dubbele functie. Tijdens de ochtend verblijft de peuteropvang hier en in de middag maakt de SportBSO gebruik van deze ruimte. Deze ruimte wordt met name gebruikt voor de rustmomenten, eten en drink momenten en wanneer er gezelschapsspellen gespeeld worden. Daarnaast wordt er ook gebruik gemaakt van de aangrenzende gymzaal, de centrale keuken en het plein buiten. Er is minimaal 3,5 vierkante meter bruto speeloppervlak aanwezig per kind in het hele pand en 3 vierkante meter buiten.

Groepsruimtes en inrichting

De inrichting van de groepsruimte geeft de kinderen de gelegenheid om te "chillen"

voor of na het sport- en spelaanbod. Daarnaast is er een hoge tafel waar aan gegeten en gedronken kan worden. Aangezien er veel tijd aan beweegactiviteiten wordt besteed is de inrichting niet compleet op de 4-12 jarigen afgestemd. In de groepsruimte is er een kast met gezelschapsspellen voor diverse leeftijden en er is constructiemateriaal. In het geval dat de groepsgrootte groter is dan 14 kinderen, zullen we tijdens het eten/drinken ook de gezamenlijke hal gebruiken van de school. De gymzaal is ingericht met nieuwe materialen volgens de nieuwste wetgeving en is beschikbaar voor de BSO.

Iedere groepsruimte heeft ramen die grenzen aan de buitenruimte waardoor voldoende direct daglicht kan toetreden. De groepsruimtes zijn voorzien van voldoende ventilatiemogelijkheden. Ook zijn zij voorzien van goed reinigbare, niet gladde vloerbedekking zoals marmoleum. Iedere groepsruimte is toegankelijk met een eigen entree. Aan de buitenzijde van de entree bevindt zich de garderobe voor de kinderen. Op kinderhoogte zijn kapstokjes aangebracht. In deze garderobe kan de buitenkleding en de tassen van de kinderen opgeborgen worden, ieder kind heeft hiervoor een eigen kapstokje. Wij maken veelal gebruik van wat in het schoolgebouw reeds aanwezig is.

Eigendommen van het kind

Er wordt naar beste weten en kunnen zorgvuldig omgegaan met de eigendommen van u of uw kind. Algemene eigendommen worden op de daarvoor bestemde plaats bewaard namelijk: de aan uw kind toegewezen garderobeplaats. De groepsleiding kan er voor kiezen om de eigendommen te bewaren op een afgesproken plaats, buiten bereik van andere kinderen. In de huisregels van iedere vestiging staat vastgelegd dat de organisatie geen aansprakelijkheid kan aanvaarden bij beschadiging of vermissing van uw eigendommen of die van uw kind. Kinderen kunnen gehecht zijn aan hun speelgoed en of andere materialen. Wanneer kinderen eigendommen van thuis meenemen naar de BSO dan worden hier afspraken over gemaakt met het kind met betrekking tot het delen van het speelgoed met andere kinderen. Tevens doet de leiding een controle op veiligheid en deugdzzaamheid van het meegenomen materiaal.

Buitenruimte en inrichting

Het is belangrijk voor de gezondheid en ontwikkeling van een kind dat het regelmatig kan spelen in de buitenlucht en daarbij met natuurlijke elementen zoals groen, zand en water kan experimenteren. De buitenruimtes zijn hierop ingericht en uitgerust. Iedere buitenruimte is voorzien van groen, zoals een stukje gras en/of buitenplanten die niet giftig zijn, bomen die zorgen voor natuurlijke schaduw tijdens warme dagen. De speeltoestellen zijn veilig en voldoen aan de eisen die de Warenwet stelt en zijn voorzien van een keurmerk.

De buitenruimte is voorzien van een plek om te voetballen, een klimrek, plek om te elastiëren, tikkertje te doen etc. Tevens is op het kleuterplein een ruime en veilige zandbak aanwezig. Naast de grote toestellen is er allerlei speelgoed voor het buitenspelen zoals: ballen, rackets, springtouw, jeu de boules, bellensblaas etc. Er zullen ook wel eens buitenactiviteiten georganiseerd worden op de sportvelden aan de Veldkantweg in Eerbeek, bij de tennisbaan of op een andere plek waar een workshop gegeven kan worden op het gebied van sport/spel. Er is altijd een pedagogisch medewerker mee wanneer er activiteiten buiten de deur plaats vinden.

Openbare ruimtes

De openbare ruimtes worden niet zonder toezicht en/of toestemming van de groepsleiding als speelruimte gebruikt. Dit zijn de entree, de gangen en de trappen die bestemd zijn voor personenverkeer in de BSO. Deze ruimtes zijn voorzien van de benodigde veiligheidsaanpassingen.

Sanitaire ruimtes

De BSO heeft een sanitaire ruimte, voorzien van minimaal 2 kindertoiletten voor kleuters door gebruik van opstapjes en een handenwas- en drooggelegenheid. Om de zelfredzaamheid van kinderen te bevorderen, kunnen de kinderen zelfstandig naar het toilet gaan. Ze kunnen dit even melden bij de groepsleiding.

Wij verwachten dat uw kind zindelijk is, als het naar de BSO gaat. Als uw kind nog moeite heeft om op tijd naar de wc te gaan, vragen wij u dit aan de groepsleiding kenbaar te maken. Dan kan zij hiermee rekening houden en het kind waar nodig, op vaste tijden sturen. Graag willen wij dat u een extra verschoning in de tas van uw kind meegeeft, als het nog regelmatig ongelukjes heeft.

Kenmerken van de opvang

Verhoudingen groeps grootte en aantal beroepskrachten en de basisgroep.

De groeps grootte per leeftijdsgroep is samengesteld conform de Beleidsregels kwaliteit kinderopvang. De verhouding van het aantal groepsleid(st)ers en het aantal feitelijk aanwezige kinderen (leidster-kindratio) is ten minste:

Eén groepsleid(st)er per 10 kinderen in de leeftijd van 4 jaar tot einde van de basisschoolleeftijd.

Gangbaar is in de buitenschoolse opvang dat er twee vaste groepsleid(st)ers zijn aangesteld per vaste groep. Het maximaal aantal kinderen per basisgroep is achtereenvolgens: twintig kinderen van 4 – 12 jaar of maximaal dertig kinderen wanneer de leeftijd van de kinderen 8 -12 jaar is. De na- en buitenschoolse opvang is tevens ingedeeld op leeftijd. In de praktijk werken we op de BSO met één basisgroep van 4-12 jaar met max. 20 kinderen. In het geval dat we de 4+ en 8+ kinderen kunnen splitsen in twee basisgroepen, zitten we op maximaal 24 kinderen (m.i.v. januari 2019; nieuwe BKR)

In geval van calamiteiten is er altijd een achterwacht aanwezig in het gebouw in de vorm van de houder (directeur van de school), coördinator of een ander aangewezen persoon. Op het moment dat er in de vakanties geen achterwacht in het gebouw aanwezig is dan is deze oproepbaar en kan deze binnen 10 minuten aanwezig zijn op de locatie.

Samenvoegen van groepen/locaties tijdens schoolvakanties

Het kan voorkomen dat er door het beperkte aantal aanwezige kinderen, groepen worden samengevoegd. In de vakanties worden minder kinderen opgevangen dan in schoolweken. De basisgroepen zijn daardoor altijd verticaal opgebouwd met kinderen van 4 jaar tot maximaal einde schoolleeftijd. Het kan voorkomen dat de sportBSO samenvoegt met BSO SPRENG! in de vakanties. De samengestelde groep zal dan op de locatie van BSO SPRENG! verblijven. Uiteraard wordt door de pedagogisch medewerker goed gekeken naar en ingespeeld op de behoeften van de aanwezige kinderen. Het is ons streven om te zorgen dat er altijd een voor het kind, vertrouwde vaste leidster meegaat naar de andere locatie. Voor een kind kan

het heel leuk zijn om ook eens naar een andere locatie te gaan en andere kinderen te ontmoeten, om na te gaan hoe het is op die BSO en te zien welke speelmogelijkheden er zijn.

De ouders worden hierover ingelicht voordat zij de plaatsingsovereenkomst aangaan en stemmen hiermee in.

Dagprogramma

De SportBSO is op schooldagen geopend van 14.00-18.00 uur. De samenwerkende scholen de Enk en de Triangel werken met een continuooster (alle dagen van 08.30-14.00 uur school) Hier sluit de BSO op aan. Ook kinderen van andere scholen kunnen bij de SportBSO terecht na schooltijd.

Regelmaat en continuïteit gedurende de dag zorgen voor herkenbaarheid, duidelijkheid en voorspelbaarheid. Dit ontstaat door het hanteren van een vaste dagindeling c.q. dagritme, en vaste regels. Voor een heel jong kind is dit meer van belang dan voor een ouder kind. Maar ook voor een kind in de basisschoolleeftijd is het prettig als er een bepaald ritme in de dag zit.

Deze aspecten maken dat de situatie op de SportBSO een vertrouwde basis wordt van waaruit het kind zich veilig en geborgen gaat voelen. De stabiliteit van een dagprogramma (na school eerst even aan tafel met zijn allen), evt. vaste rituelen (bijvoorbeeld altijd even wachten met eten tot ieder kind fruit voor zich heeft liggen), leveren een positieve bijdrage aan het welbevinden van kinderen. Dit komt doordat de structuur eventuele onzekerheid bij de kinderen reduceert en hiermee wordt het gevoel van veiligheid bevorderd.

Elementen die standaard iedere dag terugkeren binnen het dagritme op de BSO-groep zijn:

- Gezamenlijk starten (inchecken); wie zijn er vandaag en wat gaan we straks doen?
- Vrij spelen en eten en drinken
- Sport- en of spelactiviteiten
- Gezonde snack en wat drinken
- Afsluiten van de dag/vrij spelen/ophaalmoment

Op het moment dat er een uitstapje wordt georganiseerd wordt dit vooraf medegedeeld aan ouders, u geeft hiervoor wel of geen toestemming voor bij de aanmelding van uw kind. Wanneer kinderen met de auto worden vervoerd worden de kinderen vervoerd in goedgekeurde autozitjes. Op het moment dat de stamgroep niet aanwezig is op de locatie wordt de houder (directie van de school) daar van op de hoogte gesteld. De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat belangrijk kindgegevens meegaan en dat er een telefoonnummer is waarop zij te bereiken is.

Structuur binnen het dagritme

Structuur bieden, betekent ervoor zorgen dat de situatie voor de kinderen duidelijk wordt en dat ze weten wat er van hen verwacht wordt. De groepsleiding streeft ernaar het kind richting te bieden tussen structuur en vrijheid. Dit doet de groepsleiding door:

Duidelijk en consequent te zijn;

Uit te leggen wat er gaat gebeuren;

Regels en grenzen te stellen.

De wenperiode van nieuw geplaatste kinderen en overstap naar andere basisgroep
Tijdens het intake-gesprek kunnen kinderen alvast een kijkje komen nemen op de SportBSO en kennismaken met de ruimte en de beschikbare speelmaterialen. Bij erg jonge kinderen, die net naar school gaan, kan er een extra moment afgesproken worden om te komen wennen en kennis te maken met de andere kinderen in zijn groep, het zgn proefdraaien. Nieuwe kinderen krijgen in het begin extra aandacht om ze zo snel mogelijk vertrouwd te maken met de groep. Mocht er tijdens de opvang een situatie voordoen dat een kind in een andere basisgroep geplaatst wordt, is er ook sprake van wennen in de nieuwe groep. In het geval van onze kleinschalige opvang zal het kind niet onbekend zijn met de pedagogisch medewerker en de kinderen van de andere basisgroep. Er wordt samen met het kind en ouders gekeken of er extra wenmomenten moeten plaatsvinden of dat het kind het niet ervaart als een grote overgang. In dit laatste geval is extra aandacht van de pedagogisch medewerker de eerste periode voldoende.

Beleid afname extra dagdelen

Het kan voorkomen op de SportBSO dat een kind een extra dagdeel komt dan zijn reguliere dagdelen. Dit kan door ouders aangevraagd worden bij de planning. Wanneer de groepsgrootte en het kind-leidsterratio dit toelaten wordt de aanvraag gehonoreerd. Op dit moment is het op de SportBSO nog niet mogelijk om flexibele opvang af te nemen.

Individuele aandacht voor het kind

In de structuur van het dagritme is ruimte voor de groepsleiding om met de kinderen een praatje aan te gaan, te vragen hoe het op school was, en waar daar behoefte aan is, even lekker te knuffelen en individuele aandacht te geven. De groepsleiding geeft veel mondelinge uitleg en informatie tijdens de dagelijkse omgang met de kinderen, zodat de kinderen begrijpen wat er gebeurt. Hierbij wordt gelet op de aandacht, de activiteit en het niveau van het kind. Met een 12-jarige praat je toch op een ander niveau dan met een 4-jarige.

Activiteiten binnen het dagritme

In het vaste dagprogramma wordt iedere dag minimaal één activiteit aangeboden aan de kinderen. Deze speciale activiteiten dragen bij aan de ontwikkeling van de kinderen doordat ze afgestemd zijn op het ontwikkelingsniveau, de mogelijkheden en de interesse van de kinderen. De groepsleiding is gespecialiseerd in het ontwikkelingsniveau van de groep en stemt de begeleiding van de activiteiten hierop af. Ieder kind wordt individueel aangemoedigd bij groepsactiviteiten wanneer het kind bij zijn bijdrage aan het groepsproces hier behoefte aan heeft. Er is natuurlijk ook ruimte voor vrij spelen. De sport- en spelactiviteiten worden niet in een vaststaande cyclus aangeboden. De pedagogisch medewerkers zetten wel een aantal workshops weg gedurende het jaar. Daaromheen zorgen ze ervoor dat kinderen in aanraking komen met diverse sport- en spelactiviteiten. Wanneer de groepen het toelaten qua grootte worden er twee activiteiten naast elkaar aangeboden waar kinderen dan uit kunnen kiezen. We proberen enerzijds kinderen keuzevrijheid te geven en anderzijds ze kennis te laten maken met sport- en spelactiviteiten die ze minder goed kennen of minder snel zouden kiezen. Naast de activiteiten waarbij bewegen centraal staat is er ook aandacht voor rollenspel, gezelschapsspellen en aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Organisatie van activiteiten

De groepsleiding verdeelt zich veelal over een groep kinderen van 4 tot circa 7 jaar en een groep kinderen van 8 – 10 (max. 12 jaar.) Bij een minimale bezetting is er 1 heterogene groep met kinderen van 4 tot max. 12 jaar. Bij een maximale bezetting, verdeelt de groepsleiding zich over 3 groepen: bijv. 4-5 jaar, 6-7jaar en 8-12 jaar. Zo kan ieder kind zich vermaken met z'n eigen leeftijdgenootjes.

Workshops

In samenwerking met de Sportkoepel en andere sportclubs worden regelmatig workshops en/of activiteiten georganiseerd. Deze kunnen plaatsvinden op de locatie van de SportBSO, maar deze kunnen ook op een ander sportterrein zijn.

Verjaardagen

De verjaardagen van de kinderen worden bijgehouden met een verjaardagslijst op de groep. Wanneer een kind jarig is, mag dit ook op de BSO gevierd worden. We maken er een feestelijke middag van, maar uw kind hoeft niet te trakteren! We verzorgen op de BSO dat er bij elke verjaardag een verantwoorde kleine snack gegeten kan worden. Eén keer per jaar vieren we de verjaardagen van de pedagogisch medewerkers met een feestje!

Schoolvakanties

De vakantieopvang maakt van iedere dag een feest. Tijdens schoolvakanties wordt er vooraf altijd een dagprogramma gemaakt vol leuke activiteiten. Bij mooi weer: speurtochten in het bos, bezoek aan een museum, speeltuin, kinderboerderij. Bij minder mooi weer: vele knutselactiviteiten en spelletjes, koekjes bakken, eens keer een film kijken, toneelstukjes opvoeren etc. De groepen van de SportBSO en BSO SPRENG! kunnen samengevoegd worden.

Voeding

Ons actuele voedingsbeleid vindt u in bijlage 2. Na onze teamtraining "gezonde kinderopvang" hebben wij bewust gekozen om te letten op de voedingsproducten die wij aanbieden aan de kinderen.

Gezondheid, hygiëne en veiligheid

Om de gezondheid van het kind optimaal te houden, wordt een zo goed mogelijke hygiëne betracht op de groepen. Er worden verschillende procedures gehanteerd bij de werkprocessen die ervoor zorgen dat de hygiëne optimaal is. Dit betreft o.a. de voedselbereiding, de persoonlijke hygiëne, de hygiëne van het kind en het schoonmaken van de ruimtes en het speelgoed.

De groepsleiding let er ook op dat de kinderen, voor ze aan tafel gaan, eerst even de handen wassen.

Tevens is er aandacht voor de hygiëne van de ruimtes en het inventaris. Speelgoed wordt regelmatig gereinigd. De vloeren en het meubilair, worden dagelijks gereinigd.

Risico-inventarisatie Gezondheid en Veiligheid.

Om een gezonde en veilige omgeving voor het kind te garanderen, brengt de coördinator kinderopvang de gezondheid van de vestiging ieder jaar in kaart hoe het staat met ons Veiligheids- en gezondheidsbeleid. Dit gaat over de binnen- en

buitenruimte waarin de kinderen verblijven op de BSO. Deze inventarisatie en de daaruit voortvloeiende aandachtspunten vormen het gezondheidsbeleid en veiligheidsbeleid dat op de vestiging gevoerd wordt. Dit beleid is voor de ouder ter inzage via onze website, maar ook op de BSO.

Omdat het van belang is dat de kinderen gezond blijven, wordt door iedere kinderopvanglocatie, dus ook de BSO, een ziekte- en vaccinatiebeleid gevoerd. Het kan voorkomen dat de groepsleiding u opbelt om te vragen of u uw kind wilt komen halen, omdat het ziek is geworden. Het welbevinden van de kinderen staat boven alles. De groepsleiding moet de aandacht over vele kinderen verdelen en kan het zieke kind daardoor niet de aandacht geven die het nodig heeft. Nieuwe ouders krijgen informatie over het ziektebeleid bij aanvang. Heeft u deze informatie niet of niet meer, dan kunt u dit opvragen via ons algemene mailadres.

Beleid

Op diverse gebieden, hebben wij uitgewerkte protocollen waarin staat hoe de groepsleiding handelt in een specifiek geval. Naast het ziektebeleid van de kinderen, hebben wij tevens protocollen ontwikkeld die gericht zijn op het signaleren van kindermishandeling/-misbruik, hoe om te gaan met het overlijden van een kind of een ouder, met een allergie van het kind etc.

Vierogenprincipe

Bij de invulling van het vierogenprincipe dient er rekening te worden gehouden met de voorspelbaarheid, mogelijkheid en frequentie waarin een pedagogisch medewerker alleen op de groep of in het centrum is.

We geven invulling aan het vierogenprincipe door:

- *een open professioneel werkklimaat te creëren met een lage drempel om elkaar aan te spreken op elkaars gedrag*
- *een "opendeuren beleid" te realiseren tijdens de reguliere schoolweken*

In de praktijk worden bovenstaande punten nageleefd door de pedagogisch medewerkers, leerkrachten, ondersteunend personeel, coördinator en directie. De BSO is gelegen op een centrale plek in het schoolgebouw. De deuren van de groepen staan veelal open en er wordt over en weer door de leerkrachten/leidsters gecommuniceerd. Daarnaast loopt de coördinator/directie regelmatig de ruimte in om contact te leggen met de leidsters (ouders en kinderen). In de vakanties zorgen we ervoor dat de SportBSO groep wordt samengevoegd met BSO SPRENG! op de locatie van de Triangel. Zo kunnen we in de vakanties ook aan het vierogenprincipe voldoen.

Inzet van stagiaires/vrijwilligers waar mogelijk

In onze organisatie gaan wij soms de samenwerking aan met vrijwilligers en stagiaires om te ondersteunen bij de groepswerkzaamheden. Wij streven ernaar om vrijwilligers in te zetten die zelf een achtergrond hebben in het werken met kinderen. Uiteraard moeten de stagiaires/vrijwilligers beschikken over een recente VOG en worden ze gekoppeld in het personenregister. De taken die stagiaires/vrijwilligers doen, zijn afhankelijk van het jaar waarin zij zitten op de opleiding en welke opleiding ze doen. Over het algemeen kun je denken aan de volgende werkzaamheden voor stagiaires:

- meehelpen op de groep; spelen met kinderen, ondersteunen bij de activiteiten en de eet- en drinkmomenten
- klaarmaken van eten/drinken
- bedenken en uitvoeren van activiteiten

De stagiaire staat niet alleen op de groep en er wordt altijd overleg gepleegd door de stagiaire wanneer er onduidelijkheden of onzekerheden zijn hoe te handelen.

Onze vrijwilligers hebben de taak;

- ophalen van kinderen van andere scholen in Eerbeek
- het brengen/halen van kinderen van en naar de sportclubs, wanneer kinderen zelf moeten sporten
- vrijwilligers die betrokken zijn bij sportverenigingen waar we mee samen werken kunnen op gezette tijden activiteiten verzorgen (er zal hierbij ook altijd een gediplomeerd pedagogisch medewerker bij aanwezig zijn)

Kenmerken van de pedagogisch medewerkers: gevoel van veiligheid bieden.

Criteria

De groepsleiding die de kinderen verzorgt, opvoedt en begeleidt, is in het bezit van een geldig diploma. Als norm hiervoor worden de scholingseisen die gesteld worden in de CAO Kinderopvang gehanteerd. Uit belang van de hechtingsrelatie die het kind met de groepsleiding opbouwt, wordt onze groepsleiding verder gescreend op kundigheid en geselecteerd op karaktereigenschappen zoals: toewijding en liefde voor kinderen, communicatieve vaardigheden, sensitiviteit (mate van inlevend vermogen), responsiviteit, geduld en aandacht. Daarnaast werken er op de SportBSO mensen met een sport gerelateerde achtergrond en/of medewerkers met een grote affiniteit voor sporten en bewegen. Om de professionaliteit van de groepsleiding bij te houden en op peil te houden, worden jaarlijks deskundigheidsbevorderingen georganiseerd. Tevens heeft de groepsleiding een afschrift van een actuele Verklaring van Goed Gedrag overgedragen en staan ze ingeschreven in het Personenregister kinderopvang.

Opbouwen hechtingsrelatie

Om een kind veilig en vertrouwd te laten voelen met de opvang en een geborgen omgeving te kunnen creëren, is het belangrijk dat de vaste groepsleiding een goede hechting opbouwt met ieder kind. Zo ontstaat een relatie waarin het kind serieus wordt genomen en waarbij het leert dat het een ander kan vertrouwen. Vanuit deze situatie ontstaat het gevoel van veiligheid. Deze veiligheid dient voor het kind als basis om er zelf op uit te gaan en zichzelf en de omgeving te leren kennen, zichzelf en andere kinderen in hun eigen individualiteit te leren waarderen. De groepsleiding steekt veel energie in de opbouw van deze veilige basis. De opbouw van deze hechting, begint bij de eerste kennismaking van het kind met de vaste groepsleiding tijdens de wenperiode.

In de wenperiode wordt volgens een wenprocedure met zorgvuldigheid aandacht besteed aan het wennen van het kind aan de nieuwe omgeving met alle nieuwe indrukken en nieuwe personen die hun intrede doen in het leven van het kind.

Sensitiviteit en responsiviteit:

Het bieden van emotionele ondersteuning

Met emotionele ondersteuning wordt bedoeld dat de groepsleiding aan het kind laat merken dat zij betrokken is bij wat het kind voelt, ervaart en meemaakt. Hierdoor krijgt het kind het gevoel: "Bij deze persoon kan ik terecht, deze persoon begrijpt me, deze persoon neemt me serieus en vindt me de moeite waard." Het vaak positief reageren op signalen die kinderen geven, gebeurt door te troosten bij verdriet, mee te lachen bij plezier, te antwoorden als een kind een vraag stelt. Dit reageren gaat via de verbale, maar ook via de non-verbale manier.

Pedagogisch medewerkers die sensitief en responsief zijn, begrijpen de signalen van een kind. Een pedagogisch medewerker interpreteert het gedrag van het kind en probeert er goed op in te spelen. Om de juiste reactie te kunnen geven, is het dus nodig dat de groepsleiding 'gevoelig' is voor de signalen die kinderen kunnen afgeven. Dit wordt sensitief genoemd. Een reactie geven die goed aansluit bij de vraag van het kind, wordt responsief genoemd. Pedagogisch medewerkers kunnen de signalen van een kind vertalen in concreet handelen en dóen dit ook. Hierdoor bemerkt een kind: "Als ik een behoefte aangeef, wordt er zoveel mogelijk, op gereageerd door de groepsleiding".

Wat hier ook bij hoort, is het positief benaderen van het kind, vriendelijk en vrolijk zijn, het geven van complimenten, het kind laten merken dat je vertrouwen in hem hebt. Ook dit draagt bij aan het ontwikkelen van een positief zelfbeeld bij het kind en aan zijn vertrouwen in mensen.

Echtscheiding van ouders / dood van een naaste van het kind

Het kan gebeuren dat u als ouders uit elkaar gaat of dat een familielid of vriendje van het kind overlijdt. Wij willen aandacht hebben voor het verdriet dat een kind daarvan (mogelijk) heeft. Om een kind zo goed mogelijk hierbij te ondersteunen, is het fijn als ouders de groepsleiding van veranderingen in het gezin of een overlijden op de hoogte houden en kunnen afstemmen met elkaar over de benadering van het kind. De pedagogisch medewerker zal het kind vragen of het erover wil praten, zo ja, in de groep of individueel, en vragen of het kind ergens anders behoefte aan heeft.

De pedagogisch medewerker zal ook met de leerkracht van uw kind willen praten, om na te gaan of het kind in de klas of op de BSO nog merkbaar verdrietig is of juist het verdriet probeert weg te stoppen en om af te stemmen hoe het kind het beste benaderd kan worden. Het kind zal bewust extra aandacht krijgen van de groepsleiding. Doel is het kind zoveel mogelijk ondersteunen in deze moeilijke periode.

Uiten van emoties

Emoties horen bij het leven. Ieder mens voelt zich wel eens boos, verdrietig, teleurgesteld, bang, gespannen, of juist blij en vrolijk. Al deze emoties mogen er zijn, ook bij kinderen. De groepsleiding stimuleert kinderen om hun emoties te uiten of hierover te praten als het kind dit prettig vindt. Het is een teken van respect als de leidster de emoties van een kind niet alleen herkent, maar ook erkent.

Communicatie

Voor een prettige sfeer op de BSO is het van belang om duidelijk te zijn wat je als groepsleiding van de kinderen verwacht. Deze duidelijkheid geeft kinderen ook emotionele veiligheid.

Vanuit de groepsleiding bezien in praktische voorbeelden:

Geef IK-boodschappen, dus begin je boodschap met: "Ik vind jouw tekening echt heel erg mooi", of: "Ik wil dat jij nu meehelpt met het opruimen van de poppenhoek". Door IK-boodschappen maak je het kind duidelijk wat JIJ van hem/haar verlangt.

Benoem specifiek het gedrag van het kind wat je verlangt, wees hierin duidelijk. "Ik vind het niet prettig als je aan tafel 5 plakjes kaas op je brood doet, omdat er dan voor de andere kinderen niet genoeg kaas is; 2 plakjes is genoeg".

Wijs een kind nooit af. Je kan haar/ zijn gedrag wel afwijzen, maar nooit iemand als persoon. Dus niet: "Je bent een vervelend kind", maar: "Ik vind het echt niet leuk als je expres de melk omstoot".

Soms hoef je niets te zeggen: een kind alleen al aankijken, kan voldoende zijn om het kind te laten stoppen met het ongewenste gedrag.

Wees consequent 1: wat vandaag niet mag, mag morgen ook niet. Wat het ene kind wel mag, mag het andere kind ook etc.

Bij uitzonderingen: leg duidelijk uit waarom er nú sprake is van een uitzondering.

Wees consequent 2: Als je zegt dat je het kind na, nogmaals iets doen (bv. boeren), even apart gaat zetten, voer dit dan ook uit en leg uit waarom je dit doet. Altijd maar een paar minuutjes apart zetten. Besteed er verder geen aandacht aan.

Dreig niet met dingen die onredelijk zijn; dat een kind bv. niet meer naar de BSO mag komen, als het nu niet ophoudt met ....

Geef zelf het goede voorbeeld, zowel naar je collega toe als naar de kinderen; dus ga niet zelf schreeuwen, laat elkaar wel altijd uitpraten etc. Kinderen nemen, sneller dan je denkt, dingen over van volwassenen.

Loop naar diegene toe, tegen wie je wat wilt zeggen. Buig zo nodig door je knieën bij jonge kinderen zodat je het kind op kindhoogte in de ogen kan kijken.

Hiermee geef je aan dat je respect hebt voor het kind.

Bij conflicten geven we de kinderen de kans deze zelf op te lossen. We houden het in de gaten en bieden de kinderen ondersteuning waar nodig. Het stappenplan dat we volgen:

1. Benader de kinderen rustig en stop gedrag dat pijn veroorzaakt;
2. Bevestig en benoem de gevoelens van de kinderen;
3. Verzamel informatie over wat er gebeurd is;
4. Formuleer het probleem opnieuw;
5. Vraag naar oplossingen en kies daar samen één uit;
6. Blijf ondersteuning geven.

Het bevorderen van persoonlijke competentie

Het uitdagen van kinderen t.b.v. de ontwikkeling van verschillende competenties.

Bieden van uitdaging

Omdat de meeste kinderen van nature de drang hebben, zichzelf te ontwikkelen, moet het aanbod van de BSO hierop aansluiten. De materialen die de groepsleiding voor de kinderen aanschafft, zijn toegespitst op de verschillende leeftijden en interesses van de kinderen. Bij het bevorderen van persoonlijke competentie, kijken we naar de ontwikkeling van brede persoonskenmerken van het kind, zoals:

Veerkracht, Zelfstandigheid, Zelfvertrouwen, Flexibiliteit.

Deze kenmerken stellen het kind in staat om allerlei typen problemen adequaat aan te pakken en zich goed aan te passen aan de veranderende omstandigheden. Daarnaast omvat het begrip 'persoonlijke competentie' ook de competenties van kinderen op verschillende ontwikkelingsgebieden, namelijk:

- de motorische ontwikkeling
- de taalontwikkeling
- de cognitieve ontwikkeling
- de zelfredzaamheidsontwikkeling

Zelf naar de BSO komen

Kinderen uit groep 3 en hoger, zijn vaak zelfstandig genoeg om zelf na schooltijd en naar de BSO-ruimte te komen. De BSO-ruimte bevindt zich immers in de school. De jongere kinderen worden door de leidster opgehaald uit de klas. Kinderen die van een andere school komen worden door de pedagogisch medewerker opgehaald en meegenomen naar de locatie. Wanneer ouders akkoord gaan mogen kinderen van 8 jaar en ouder ook zelfstandig naar de BSO komen uit school. Zij moeten zich bij binnenkomst dan wel meteen melden bij de pedagogisch medewerker.

Zelf naar huis gaan

Wanneer u vindt dat uw kind groot en wijs genoeg is, om aan het einde van de BSO-dag zelf naar huis te komen en uw kind vindt dit ook goed, vinden wij dat in de regel prima. Wij willen dit wel graag vastleggen op papier. Als dit nog niet is gebeurd, zullen wij u op korte termijn vragen om een speciaal formulier te tekenen, waarmee u aangeeft dat u er mee akkoord gaat, dat uw kind zelf naar huis gaat. U draagt dan de verantwoordelijkheid. Wilt u zelf eerst thuis zijn, voordat uw kind naar huis komt, dan graag even bellen wanneer u thuis bent.

Buitenspelen buiten het hek van de BSO

De BSO heeft voldoende buitenruimte. De kinderen kunnen voetballen, elastieken, tikkertje of verstoppertje doen, schommelen, op het klimrek of in de zandbak spelen etc. Als u het prima vindt dat uw kind ook af en toe eens buiten het hek van het BSO-speelplein speelt, vragen wij u dit duidelijk kenbaar te maken aan de groepsleiding. Wij willen ook dit wel graag vastleggen op papier. Als dit nog niet is gebeurd, zullen wij u op korte termijn vragen om een speciaal formulier te tekenen, waarmee u aangeeft dat u er mee akkoord gaat, dat uw kind buiten het hek mag spelen.

Observeren en signaleren

Ieder kind ontwikkelt zich op zijn eigen tempo en op zijn eigen manier. Bij de meeste kinderen is geen reden tot bezorgdheid, maar soms kunnen er vragen opkomen over het gehoor, het gezichtsvermogen, de motoriek, taal- en spraakontwikkeling, de opvoeding of het gedrag.

De pedagogisch medewerker bespreekt haar bevindingen met de ouders. In dit gesprek is ruimte voor het uitwisselen van informatie met als uiteindelijke doel een oplossing te vinden waar iedereen zich prettig bij voelt. De pedagogisch medewerker kan zelf door middel van verschillende observatiemethoden het eventuele probleem helder krijgen. Ook kan zij haar collega('s) om advies vragen. In enkele gevallen kan de pedagogisch medewerker ook aan de ouders vragen of zij

contact mogen hebben met de groepsleerkracht van school. Dit kan soms informatie opleveren, op sociaal-emotioneel gebied m.n., wat van belang kan zijn bij het zich veilig voelen op de BSO

Tijdige signalering van een eventuele achterstand of ontwikkelingsstoornis maakt het mogelijk om advies en hulp in te schakelen waardoor de nadelige gevolgen zo beperkt mogelijk blijven.

We verzorgen minimaal 1x per jaar een "10 minutengesprek", maar zijn altijd bereid om tussendoor met u als ouders te gaan zitten wanneer dit wenselijk is. Ieder kind heeft een eigen mentor (pedagogisch medewerker). Wie de mentor is van uw kind, hoort u tijdens de intake. De mentor van uw kind verzorgt ook eventuele observaties en de 10 minuten gesprekken.

Het bevorderen van sociale competentie

Hoewel de competentie 'het omgaan met anderen' in principe ook een 'persoonlijke' competentie is die wordt verworven door individuele kinderen, is het bevorderen van de sociale competentie toch afzonderlijk in de pedagogische doelstelling ondergebracht. De reden daarvoor is dat kinderen in de buitenschoolse opvang veel te maken hebben met een groot aantal andere kinderen in de groep; van dezelfde leeftijd, maar ook jonger en ouder. Er zijn op de BSO veel meer kinderen dan de broertjes en zusjes die het kind thuis, mogelijk, heeft. Dit biedt extra mogelijkheden om vaardigheden te verwerven in het omgaan met en het aangaan van relaties met andere kinderen. Het begrip sociale competentie verwijst naar een heel scala aan sociale kennis en vaardigheden, zoals het zich in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, delen, respecteren, samenwerken, helpen en conflicten oplossen.

Activiteiten die de sociaal-emotionele ontwikkeling bevorderen, zijn:

- Vrij spel;
- Fantasie- en rollenspel;
- Mogelijkheden voor concentratie en rust;
- Zorg voor huisdieren, planten en tuin;
- Taken geven;
- Kringgesprekken.

Materialen die de sociaal-emotionele ontwikkeling kunnen bevorderen, zijn:

- Spullen uit de volwassenenwereld;
- Fantasiemateriaal;
- Verkleedkleden, lappen, schmink;
- Sociaal spelmateriaal, zoals gezelschapsspelen;

Vriendschappen

Kinderen kunnen op de BSO hechte vriendschappen ontwikkelen; soms hebben zij al een paar goede vriendschappen met kinderen van school die op dezelfde dagen naar de BSO gaan. De groepsleiding stimuleert het samenspel van kinderen, omdat dit niet alleen voor de kinderen zelf heel gezellig en fijn kan zijn; maar ook omdat kinderen zo veel ervaringen opdoen met betrekking tot sociale vaardigheden.

Met vriendjes mee naar school

Het is mogelijk dat een kind op een BSO-middag met een vriendje van school mee wil. Wij vinden dat prima, maar willen dit wel graag van tevoren van u weten.

Vriendjes van buiten mee naar de BSO

Kinderen die niet naar de BSO gaan, maar wel graag met kinderen spelen die op dat moment wel op de BSO zijn, komen vaak naar het speelplein van de BSO om samen te spelen. Soms spelen ze samen buiten het hek van de BSO, maar dit alleen als u als ouder dit goedvindt.

Kinderparticipatie

Wij willen kinderen zelf inspraak geven in hoe zij de BSO willen. Zij brengen hier veel tijd door en hebben vast wel wensen ten aanzien van deze BSO. Wij willen de kinderen gezamenlijk mee laten denken met het beleid op de vestiging. We hebben met de kinderen samen de regels op de BSO vastgesteld. Op een positieve manier (wij zijn aardig voor elkaar, in plaats van wij mogen niet slaan). Ook hebben we een Kinderraad, waarvoor ieder jaar middels een echte verkiezing de leden worden gekozen. We zorgen hierbij dat alle leeftijdscategorieën (4-6 jaar en 7-12jaar) vertegenwoordigd zijn en ook zowel jongens als meisjes. De kinderen beslissen mee over de inrichting van de BSO-ruimtes, speelmaterialen, die ze graag op de BSO zouden willen, maar ook de activiteiten, die er aangeboden worden. Jaarlijks vullen kinderen hiervoor een enquête in, waarin zij hun voorkeur kunnen aangeven, op welke activiteiten-gebieden hun interesses liggen. Wij zijn op de locatie dus flink aan de slag met kinderparticipatie. U kunt de pedagogisch medewerker van uw kind altijd om meer informatie vragen.

Ontluikende seksualiteit, intiem gedrag, verliefdheden

De groepsleiding wil 'oog hebben' voor de ontluikende seksualiteit van kinderen en deze niet ontkennen. Kinderen zijn nog jong, maar het ene kind is er eerder mee bezig dan het andere kind, al dan niet fysiek of nog alleen met woorden. Er worden bijvoorbeeld flauwe grappen gemaakt over de andere sekse. Of er kunnen 'stelletjes' ontstaan: vriendje en vriendinnetje. De groepsleiding houdt goed in de gaten dat een bepaald contact voor de betrokken kinderen prettig verloopt en zal bewaken of er sprake is van een gezonde, dan wel ongezonde verstandhouding tussen kinderen.

Bijdrage aan socialisatie van het kind; aanbieden van regels, waarden en normen

Normen & waarden en regels aanleren

Om goed te kunnen functioneren in de samenleving waarvan kinderen deel uitmaken, moeten kinderen zich de regels, normen en waarden, ofwel de 'cultuur' van die samenleving eigen maken. Dit wordt ook wel socialisatie genoemd. Kinderen worden vanaf hun geboorte gesocialiseerd binnen het gezin. Via beloning en straf, via expliciete instructies en uitleg en door dingen voor te doen, leren ouders hun kinderen niet alleen de gedragsregels die binnen het eigen gezin gelden, maar ook regels, normen en waarden die zij van belang achten voor het functioneren van hun kind buiten het gezin. Ook binnen de BSO wordt gesocialiseerd. Kinderen leren daarbij niet alleen de groepsregels, maar impliciet en tevens expliciet ook meer

algemeen waarden en normen. De groepssetting van de BSO, waar kinderen in aanraking komen met andere kinderen en volwassenen (bijvoorbeeld met een andere sociale en culturele achtergrond) biedt daartoe extra mogelijkheden. De socialisatie op de BSO's gebeurt doeltreffend wanneer:

- de socialisatie afgestemd wordt op het ontwikkelingsniveau van het kind
- de socialisering in de kinderopvang afgestemd wordt op die binnen het gezin.

(Van IJzendoorn, Tavecchio & Walraven, 2004)

Door het respecteren van het individuele ontwikkelingsniveau van het kind en het bieden van een uitdagend opvoedingsklimaat dat is afgestemd op de ontwikkeling van het kind, wordt de socialisatie afgestemd op het ontwikkelingsniveau van het kind. Een kind van 12 jaar kan bijvoorbeeld al veel meer begrijpen dan een kind van net 4 jaar.

Goede voorbeeld geven door groepsleiding

Bij de overdracht van maatschappelijke normen en waarden – sociale omgangsvormen, netjes eten, leren delen van speelgoed, op je beurt wachten etc. - hoort uiteraard, dat de groepsleiding actief, het goede voorbeeld geeft.

Gelijkwaardigheid en respect

Ieder mens is gelijk, al hebben we allemaal onze eigen kwaliteiten. De groepsleiding probeert de kinderen bij te brengen dat we allemaal goed zijn, zoals we zijn en probeert kinderen respect bij te brengen voor elkaar. Zij geeft daarin zelf het goede voorbeeld.

Respect van de groepsleiding naar de kinderen toe is belangrijk. Kinderen op de BSO kunnen goed aangeven wat zij wel en niet leuk vinden aan de BSO en welke activiteiten ze graag zouden doen. De groepsleiding praat hierover met de kinderen. Omgekeerd is er voor een prettige sfeer ook respect van de kinderen naar de groepsleiding nodig. Als een pedagogisch medewerker om een duidelijke reden besluit dat iets echt nu niet kan, zal een kind dit moeten accepteren. De pedagogisch medewerker zal duidelijk moeten toelichten wat er wel en niet kan.

Kinderen leren normen en waarden door een goed voorbeeld en van elkaar

De groepsleiding laat het kind ervaren dat hij een goed mens is door:

- deze te betrekken bij het troosten of bij het helpen van een ander kind;
- taken te geven;
- duidelijk uit te leggen wat er van het kind wordt verwacht;
- de normen waaraan een kind moet voldoen, niet te hoog gegrepen te laten zijn. Zo wordt bewaakt dat er schaamte ontstaat bij het kind
- dat de groepsleiding laat zien zelf ook menselijk te zijn en wel eens een fout te maken.

Belonen van gewenst gedrag en complimenten geven

Waarom is dit zo belangrijk?

- Kinderen die op een positieve manier aandacht van de pedagogisch medewerker krijgen, voelen zich meer gewaardeerd. Het versterkt het zelfvertrouwen van het kind;
- Kinderen die zelfvertrouwen hebben, zijn veel meer geneigd gedrag te vertonen dat wenselijk is; zowel naar de pedagogisch medewerker toe, als naar de andere kinderen in de groep;
- Geef complimenten ook door middel van IK-boodschappen: "Ik vind het zo knap dat jij nu al je eigen jas aan kunt trekken";

- o Ieder mens wil graag aandacht. Als je veel aandacht schenkt aan het negatieve gedrag, is dit toch een vorm van beloning. Het risico is, dat een kind dit gedrag vaker gaat vertonen; hij krijgt immers aandacht.
- o Schenk veel aandacht aan gedrag dat je vaker wilt zien: netjes eten, laten uitpraten, delen van speelgoed, op je beurt wachten. "Ik vind het fijn dat jij zo goed je bord opruimt na het eten".
- o Geef kinderen het vertrouwen / ruimte om zelf dingen te kiezen/ te doen.
- o Kinderen die van nature erg onrustig zijn en vaak van tafel willen, kun je vragen iets te halen of op te ruimen. Zo kunnen ze hun energie kwijt. Beloon ze hier uitbundig voor.

Straffen

Als een kind niet voor rede vatbaar is, verbaal of fysiek agressief is naar de leidsters of de kinderen toe, kan de groepsleiding besluiten het kind even op een stoel of bank buiten de groepsruimte te plaatsen in een andere groepsruimte, om af te koelen. Afhankelijk van de (ontwikkelings-)leeftijd van het kind, kan een groepsleidster met kind over het voorval praten.

Ook kan de groepsleiding ervoor kiezen om een kind tijdelijk (bv. 5 of 10 minuten) niet te laten deelnemen aan een activiteit als bijvoorbeeld voetballen op het plein, omdat het kind zich voortdurend niet houdt aan de met elkaar opgestelde regels en de andere kinderen hier erg veel last van ondervinden. Het kind moet het dan echter wel heel erg bont hebben gemaakt.

Het is wel van belang dat de groepsleiding met de ouders/verzorgers spreekt over het corrigeren van het kind. Waar mogelijk, kunnen zij dan één lijn trekken. Dit is voor het kind wel zo duidelijk.

Regels op de BSO

Voor een goed en gezellig verloop van de BSO, is het van belang dat de groepsleiding met de kinderen regels afspreekt. Bv.:

- o Na school gaan we direct naar de BSO, als het onze BSO-dag is.
- o Na school gaan we altijd eerst even aan tafel met zijn allen wat drinken en kletsen.
- o Als iemand aan het woord is, laten wij diegene uitpraten, voordat wij zelf beginnen met praten.
- o Aan tafel eten en drinken wij netjes (dus niet boeren of met volle mond praten)
- o In de gang en de groepsruimte lopen wij rustig.
- o Wij mogen buiten rennen.
- o Als wij buiten het BSO-hek willen spelen, vragen wij dat eerst aan een pedagogisch medewerker.
- o Een ieder ruimt zelf de spullen (speelgoed, servies en bestek) op, voor ze aan een nieuwe activiteit beginnen.
- o Wij zijn aardig voor elkaar.
- o Als wij tegelijkertijd met het zelfde speelgoed/spel willen spelen, maken we een afspraak hierover. We gaan dan 'om de beurt'.
- o Wij overleggen met elkaar welk spel we willen spelen etc.

Kinderen kunnen heel goed zelf een aantal regels opstellen. Zo kan de groepsleiding hen betrekken bij het zorgen voor een prettige sfeer op de BSO. En als kinderen zelf bij de totstandkoming ervan betrokken zijn geweest, kun je hen er ook goed op aanspreken als zij zich er niet meer aan houden.

Regels communicatie en media op de SportBSO

Computer/tv/spelcomputer

We zijn niet voor niets een SportBSO dus we bieden weinig tot geen mogelijkheden aan om achter de televisie te gaan zitten. Op de groep hebben we wel de mogelijkheid alleen zal de spelcomputer of tv minimaal aan staan. Alleen tijdens een rustmoment na het sporten is er af en toen de gelegenheid om een filmpje te kijken of een spel van spelcomputer te spelen. Het streven is om dit ook beweegspellen te laten zijn op de Wii.

Mobiele telefoontoestellen

Een aantal kinderen uit de midden- en bovenbouw van de basisschool heeft een 'mobieltje'. Met een aantal toestellen kun je naast bellen en sms-en, ook foto's maken. Wij denken dat het belangrijk is om ook hierover afspraken met de kinderen te maken. In principe wordt het mobieltje in het persoonlijk bakje van uw kind gelegd of in de tas gelaten

Het is ons inziens prima als kinderen aan elkaar even wat foto's van de vakantie of van thuis willen laten zien. Wij zijn er niet voor als kinderen de telefoontoestellen gebruiken om te bellen of te sms-en. Niet alle kinderen staan stil bij de kosten hiervan. En als u als ouder/verzorger uw kind wilt spreken, kunt u altijd naar de vestiging zelf bellen. Als uw kind toch heel graag even naar de ouders wil bellen, kunnen ze de groepsleiding om toestemming vragen. Uiteraard wordt dit wel gehonoreerd, als dit dringend is en dus niet kan wachten.

MP3-spelers

Onder het eten en bij groepsactiviteiten willen wij niet dat kinderen naar hun MP3 speler luisteren. Wij willen stimuleren dat de kinderen leuke contacten hebben met elkaar. En op de BSO hebben wij ook cassetterecorders en een radio staan. Als kinderen het prettig vinden om zich na een gezamenlijke activiteit, alleen of samen met een vriendje, even terug te trekken en lekker naar hun muziek willen luisteren, vinden wij dat dit moet kunnen.

Communicatie ouder(s)/afstemming wensen ouder/verzorger

We streven ernaar dat de SportBSO voor ouder en kind een vanzelfsprekend verlengstuk is van de vertrouwde thuissituatie. Wij hechten veel waarde aan een open communicatie en steken daar veel energie in. De groepsleiding besteedt veel tijd en aandacht aan het opbouwen van een vertrouwensrelatie met de ouder en past haar deskundigheid toe.

Dagelijkse communicatie

Dagelijkse communicatie met de ouder vindt plaats tijdens de momenten dat u het kind komt halen. Hoe is het gegaan met het kind, waar en met wie heeft het leuk gespeeld of heeft het kind ruzie gehad, kan het zichzelf goed vermaken of niet? Hebt u als ouder nog wensen ten aanzien van de opvang van uw kind? Op deze momenten vraagt de groepsleiding ook om informatie over het kind. Graag horen zij wanneer er zich bijzonderheden afspelen in het leven van het kind. Dit kan de ontwikkeling, de gezondheid maar ook de directe omgeving van het kind betreffen. Mocht uw kind bijv. een dagje niet komen vanwege feest of ziekte, dan horen wij dit graag z.s.m., maar uiterlijk voor 08.15 uur 's ochtends.

Oudergesprekken

Jaarlijks worden oudergesprekken over het kind georganiseerd. Ouders worden dan in de gelegenheid gesteld om in alle rust met de groepsleiding te praten over hun kind op de BSO. De gesprekken worden vooraf aangekondigd en de ouder kan zelf onderwerpen aandragen om over te spreken. Bijvoorbeeld: hoe gaat het op de BSO, vindt het kind het leuk op de BSO of niet? Hoe ontwikkelt het kind zich, hoe is de omgang met anderen? De gesprekken vinden meestal vanaf 16.00 uur plaats, afhankelijk van de personele bezetting. Het kind van de ouder kan rond dit tijdstip op de groep blijven, wat de gespreksvoering en de aandacht voor de inhoud van het gesprek ten goede komt.

Tevens staat op elke locatie het locatiehoofd de ouder graag te woord wanneer deze behoefte heeft aan een persoonlijk gesprek.

Ouderavond

Twee jaarlijks wordt door de organisatie een informatieve ouderavond georganiseerd. Deze ouderavond is afgestemd op de inhoudelijke behoefte aan informatie van ouders, welke geïnventariseerd wordt met het klanttevredenheidsonderzoek. Denk hierbij aan onderwerpen als taal- of sociaal-emotionele ontwikkeling of 'eten en kinderen', waarbij gastsprekers worden uitgenodigd.

Oudervertegenwoordiging

Wij hechten veel belang aan de mening van ouders. Zo is op elke locatie een Oudercommissie actief die meedenkt met de leiding over het dagelijkse beleid. Deze Oudercommissie komt jaarlijks regelmatig samen om met de coördinator kinderopvang beleidsmatige zaken te bespreken. Het functioneren van de Oudercommissie staat vastgelegd in een reglement. In dit reglement staan afspraken die met de directie gemaakt zijn over het functioneren en de activiteiten van de oudercommissie. Heeft u interesse om aan te sluiten bij de Oudercommissie dan kunt u dit kenbaar maken via info@kinderopvangspreng.nl

Overdracht tussen BSO en basisonderwijs

We hebben gekozen voor een BSO binnen de school, omdat we graag een doorgaande pedagogische lijn willen realiseren voor uw kind(eren). We willen daarom veel af stemmen met het onderwijs w.b. pedagogische aanpak, regels, hoe om te gaan met pestgedrag etc. Maar ook bijzonderheden rondom de gezondheid, het gedrag van uw kind etc. stemmen we graag in overleg met u als ouder af met de basisschoolleraar. De overdracht wordt uiteraard alleen gedaan met toestemming van de ouders. Afstemming kan bijv. plaatsvinden bij zaken als een (ontwikkelings)achterstand bij kinderen, die net op school starten, een achterstand op gebied van rekenen, taal of lezen, waarbij extra op de BSO geoefend kan worden of problematisch gedrag van een kind, waar een eenduidige aanpak voor school en BSO afgesproken wordt.

Klachtenreglement

Organisatie **SKE SPRENG!** Heeft in het kader van de Wet kinderopvang een interne

klachtenregeling opgesteld. Deze regeling beschrijft de werkwijze bij het behandelen en registreren van klachten van ouders. Bij voorkeur maken ouders/verzorgers een klacht eerst bespreekbaar bij de direct betrokkene. Leidt dit niet tot een bevredigende oplossing, dan kan een formele klacht ingediend worden. Afhankelijk van de klacht kan deze worden ingediend bij de coördinator kinderopvang. Zij is te bereiken per email: info@kinderopvangspreng.nl Een formele klacht wordt schriftelijk ingediend.

Geschillencommissie Kinderopvang.

Bent u niet tevreden over de afhandeling van uw klacht via de interne klachtenprocedure, dan kunt u uw vraag of klacht voorleggen aan het onafhankelijke Klachtenloket Kinderopvang. Een medewerker van het Klachtenloket zal uw klacht met informatie, gericht advies, bemiddeling of mediation proberen op te lossen.

U kunt ook een klacht indienen bij de externe en onafhankelijke Geschillencommissie Kinderopvang. Uw klacht wordt dan een geschil. Een onpartijdige, deskundige commissie beoordeelt uw geschil en u ontvangt een bindende uitspraak. Dat betekent dat beide partijen de uitspraak moeten nakomen en dat hoger beroep tegen de uitspraak niet mogelijk is. Meer informatie hierover vindt u op: [Geschillencommissie Kinderopvang](#).

Bijlage 1

Motorische ontwikkeling van kleuter tot schoolkind³

JE KLEUTER VAN 4 JAAR KAN:

- huppelen op één been (galoppas)
- met beide voeten tegelijk naar voren springen (trappelt niet meer)
- binnen de lijntjes kleuren
- papier in driehoeken vouwen
- zijn naam schrijven
- kleine kralen rijgen
- binnen 20 seconden tien knikkers in een flesje stoppen
- schenken zonder te morsen
- knijpers openen en ergens op vastzetten

JE KLEUTER VAN 5 JAAR KAN:

- 10 seconden op één been staan eventueel met wiebelen
- 10 keer hinkelen
- huppelen afwisselend op linker- en rechterbeen
- tot 2,5 meter klimmen in een recht klimraam in de gymzaal
- een rechte koprol maken
- een grote bal laten vallen en weer vangen ('laat vallen - stuit - pak')
- een naar de borst gegooid grote bal vangen (afstand 3 meter)
- papier in helften en kwarten vouwen
- driehoek, rechthoek en cirkel tekenen
- letters naschrijven
- twee korte woorden naschrijven
- voorwerpen van klei maken
- binnen 18 seconden tien knikkers in een flesje stoppen
- een vierkant uitknippen met 5 mm speling

JE KIND VAN 6 JAAR KAN:

- 10 seconden stabiel (zonder te wiebelen of de benen te klemmen) op één been staan
- over een balk van 10 cm breed lopen (omgekeerde gymzaal bank)
- fietsen
- 10 keer op het niet voorkeursbeen hinkelen
- 10 ski-sprongen maken over een lijn (zijwaarts springen heen en weer)
- alternerend (benen om en om) omhoog en naar beneden klimmen in klimraam
- 15 keer met grote bal stuiten met de voorkeurshand
- een naast het lichaam gegooid grote bal vangen op een afstand van 3 meter

---

³ www.kijkopontwikkeling.nl

JE KIND VAN 7 EN 8 JAAR KAN:

- 30 seconden op één been staan eventueel met wiebelen
- over een evenwichtsbalk lopen van 7 cm
- met 11 keer hinkelen negen meter overbruggen
- wisselsprongen maken over een lijn (voorwaarts de benen om en om heen over een lijn)
- een koprol maken op verhoogd vlak van 30 cm (moet hiervoor afzetten met de benen)
- 15 keer met de niet voorkeurshand een grote (basket)bal stuiten
- naar het lichaam gegooid tennisballen vangen op een afstand van 3 meter

JE KIND VAN 9 EN 10 JAAR KAN:

- 30 seconden stabiel op één been staan (benen klemmen elkaar niet)
- over een evenwichtsbalk lopen van 7 cm met twee keer een halve draai
- met 9 keer hinkelen een afstand van negen meter overbruggen
- in ritme huppelen en in de handen klappen
- een koprol maken op een verhoogd vlak van 60 cm
- meer dan 9 meter gooien met een klein voorwerp
- dribbelen (stuiten en looppas) met een grote (basket)bal
- naast het lichaam gegooid tennisballen vangen op een afstand van 3 meter

JE KIND VAN 11 EN 12 JAAR KAN:

- 60 seconden stabiel op één been staan (11 jaar)
- 10 seconden op één been staan met ogen dicht (12 - 13 jaar)
- over een evenwichtsbalk lopen van 5 cm met twee keer een halve draai (11 jaar)
- met 7 keer hinkelen een afstand van negen meter overbruggen (11 jaar) en
- met 5-6 keer hinkelen een afstand van negen meter overbruggen (12-13 jaar)
- meer dan 6 meter gooien met een grote bal (11 jaar)
- meer dan 9 meter gooien met een grote bal (12 - 13 jaar)
- meer dan 15 keer stuiten zonder naar de (basket)bal te kijken (11 jaar)
- tennisballen met één hand vangen (11 jaar) en via de muur geworpen tennisballen vangen (12-13 jaar)

Bijlage 2 (Voedingsbeleid)

Bijlage 3 (dagritme)